

Maarten Neuteboom: “Het CDA-verhaal is nooit helemaal af.”

Hoe kijkt het Wetenschappelijk Instituut (WI) tegen de toekomst van onze politieke jongerenorganisatie en tegen die van het CDA aan? Ik vroeg het aan wetenschappelijk medewerker Maarten Neuteboom. De interviewlocatie, het in de steigers staande CDA partijbureau, lijkt ons gespreksonderwerp te weerspiegelen. Onderweg in de wandelgangen grapt hij over de liberale sloopkogels die het op het partijbureau gemunt hebben.

Door: Mitchell van Waaij

Kun je me vertellen wat je als wetenschappelijk medewerker doet?

Wat wij hier op het WI doen, is de thema's op de middellange termijn die maatschappelijk relevant zijn vanuit de christendemocratie proberen te belichten. Momenteel hebben we een drietal fundamentele rapporten geschreven over de rol van de overheid, een eerlijke economie en nieuwe sociaal-economische scheidslijnen in de samenleving.

In het verleden heeft het WI bijvoorbeeld een rapport geschreven over de vergrijzing en hoe je daar goed mee om kunt gaan. Voor jongeren een belangrijk thema! Een ander voorbeeld is de gezondheidszorg waar we ongeveer sinds de jaren '80te maken

hebben met sterk oplopende zorgkosten. Je weet, dat wordt gaandeweg een probleem, omdat de rijksbegroting voor een steeds groter deel wordt opgegeten door zorgkosten. Het WI heeft verschillende rapporten geschreven over hoe je dat kunt doen. Dankzij het WI is het CDA ook één van de eerste partijen geweest die – los van de LPF natuurlijk – het thema integratie echt op de kaart heeft gezet. Over dit nog steeds actuele thema hebben we in 2003 en 2008 rapporten geschreven. Naast beleidsrapporten proberen we ook maatschappelijke trends en culturele ontwikkelingen te duiden. Dat gebeurt vooral in ons tijdschrift Christen Democratische Verkenningen (CDV).

“Dankzij het WI is het CDA ook één van de eerste partijen geweest die los van de LPF natuurlijk – het thema integratie echt op de kaart heeft gezet.”

Daarin gaat het bijvoorbeeld over hoe verschuivende ideeën over gelijkheid en vrijheid ingrijpen in onze cultuur en hoe dat politieke debatten verandert.

Verder publiceer je als WI-medewerker losse artikelen in kranten en tijdschriften. Nu en dan dan ondersteun je een Kamerlid of lokale CDA-vertegenwoordigers. Het WI is ook betrokken bij het verkiezingsprogramma, verzorgt lezingen in afdelingen en draagt bij aan cursussen over het CDA-gedachtegoed, bijvoorbeeld voor de Talentacademie. De Talentacademie is van het Steenkamp Instituut, dat is een organisatie binnen het CDA die vooral lokale politici probeert vaardigheden en kennis aan te reiken zodat ze als echte CDA'ers kunnen opereren. Het is dus eigenlijk een opleidingsinstituut.

Verder participeren we ook in een internationale denktank; de Europese Volkspartij heeft een wetenschappelijk instituut, het Wilfried Martens Centre. Dat bestaat eigenlijk uit alle wetenschappelijke instituten en denktanks van alle partijen die deel uitmaken van de Europese Volkspartij (EVP). Sommige rapporten worden in dat verband in het Engels vertaald, bijvoorbeeld het fundamentele boekje over het mensbeeld van de christendemocratie: Mens, waar ben je? Dat ik aan het denkwerk op het WI een steentje mag bijdragen is natuurlijk heel mooi om te doen.

Over welke onderwerpen publiceert je zelf het meest?

Dankzij CDV is dat de afgelopen jaren heel wisselend geweest. Ik heb mij bezig gehouden met onderwijs, internationale betrekkingen, democratie, menselijke waardigheid, gelijkheid et cetera. Ik heb verder een rapport geschreven over godsdienstvrijheid, meer specifiek over de rol van religie en levensbeschouwing in de samenleving en een rapport van over de overheid. De vraag daarin is hoe de overheid zich moet opstellen in een samenleving waarin mensen steeds meer verantwoordelijkheid nemen, ofwel wat men dan de participatiesamenleving noemt.

Daarover gesproken - is de Universele Verklaring van Verantwoordelijkheden zoals die ooit in één van de CDJA raadstukken werd aanbevolen er gekomen?

Nee, helaas is dat er niet gekomen. Wel grappig dat je dat gevonden hebt en dat we dat toen kennelijk met zijn allen al vonden of nu ja de schrijfgroep, want het is het resultaat van hun werk. Sybrand Buma wijst er overigens vaak op dat je naast rechten ook plichten hebt. Een belangrijk punt, denk ik.

Tegen welke dingen loop je als WI-medewerker weleens aan?

Meer in zijn algemeenheid is een tekortkoming van de politiek dat zij heel reactief is geworden. De politiek is zoveel vluchtiger geworden, met een groot verloop van politici en de immer aanwezige media. Soms lijkt het alsof de politiek vandaag de dag de diepgang van een surfplank heeft.

Hoe pas jij christendemocratische beginselen zelf toe?

Ik ben aan het bouwen aan de hoeksteen van de samenleving; ik ben net vader van een dochter geworden. Maar zonder gekheid: ik hoop dat alles wat ik voor het WI doe, doordrenkt is van het christendemocratisch gedachtegoed en dat mensen daar iets aan hebben en wat mee kunnen in de dagelijkse politiek.

Wat is in de huidige politiek de toegevoegde waarde van de CDA-visie?

Ik denk het gegeven dat de politieke filosofie van de christendemocratie leidt tot een bescheiden overheidsopvatting, de maakbare samenleving afwijst en mensen en hun organisaties de ruimte laat om mee te bouwen aan onze staatsgemeenschap. Maar ook dat het CDA niet staat voor een politiek van alleen maar middelen en maatregelen, maar voor waarden, voor bezieling en voor moraal. >

Kun je vertellen waar het CD(J)A tegenaan loopt bij het overbrengen van de CDA-visie?

In 2010 stelde de commissie-Frissen dat het bij het CDA aan inhoudelijke profilering schortte. Dit was ook het verhaal van de jaren negentig na het verlies van Lubbers. Als je aan de knoppen van de macht draait, dan verlies je je idealen nog wel eens uit het oog. Na Lubbers heeft het CDA zich hervonden onder leiding van Jan Peter Balkenende, Ab Klink, Jos van Gennip, Theo Brinkel en andere mensen die hier allemaal gewerkt hebben. Het laat zien wat wetenschappelijk werk en nadaken over hoe je beleid maakt uiteindelijk kan opleveren. Het CDA heeft zich na Balkenende opnieuw moeten herbronnen. Dat geldt eigenlijk voortdurend. Het CDA-verhaal is nooit af en we hebben veel lessen geleerd, bijvoorbeeld dat cultuur telt. In het geval van nieuwkomers en vluchtelingen kun je zeggen u moet werk hebben, u moet de taal leren, maar dat is allemaal heel rationeel. Integreer is ook een kwestie van het hart; je ergens thuis te voelen.

Wat is jouw ervaring met het oppakken door politici van stukken afkomstig van het Wetenschappelijk Instituut?

Met een langetermijnvisie zijn we op dit moment in de partij allemaal bezig. Ik ben blij te merken dat Sybrand Buma heel veel tijd vrijmaakt voor een coherent CDA-verhaal dat een antwoord moet geven op maatschappelijke problemen van nu.

Kun je aangeven wat er in de toekomst zal moeten veranderen of wat er beter kan?

Het CDA moet zich meer vastbijten in medisch-ethische kwesties. Zelfs de Teldersstichting van de VVD vind dat er beter moet worden nagedacht of euthanasie nu wel zo'n goede zaak is. Sommige pleidooien, zoals die van de Levensidekliniek, gaan heel ver. Maar het is een wezenlijke vraag of de autonomie van de mens en zijn vrije wil daarin niet worden overschat. Meer in zijn algemeenheid denk ik dat het CDA niet primair pragmatisch of electoraal moet denken, maar steeds vanuit het gedachtegoed moet blijven beginnen te redeneren.

Kun je aangeven waar je over 10 jaar denkt te staan?

Ik heb geen idee. Ik vind het eigenlijk niet zo interessant ook. Nee, weet je, ik wil gewoon mijn werk goed doen en dan zien we het wel. Ik ga het niet plannen. Soms vragen mensen: wil je dan ook echt de politiek in? Ik weet het niet, ik weet het oprecht niet. Ik vind mijzelf in ieder geval te jong om in de Tweede Kamer te zitten en wat ik altijd wil blijven doen is colleges geven over recht en rechtvaardigheid

“Ik denk dat één van de belangrijkste vragen is: Zijn wij in staat om een waardevol leven te leiden?”

Nogmaals dezelfde vraag maar dan voor wat betreft onze samenleving?

Ik denk dat één van de belangrijkste vragen is: zijn wij in staat om een waardevol leven te leiden? Een samenleving moet gericht zijn op het goede en het rechtvaardige. We moeten waken voor samenleving waarin de macht van het geld, het getal, de meerderheid of welke andere instrumentele overweging dan ook voortdurend leidend is. Het gaat veel meer om een waardevolle en betrokken samenleving en ik denk dat dat een uitdaging is, dat dat niet zo makkelijk is. Mensen moeten daarin in de eerste plaats waarde hechten aan hun eigen leefomgeving en daar verantwoordelijkheid nemen. Klein beginnen jij en ik zijn heel erg onthecht vandaag de dag en dat voelen veel mensen ook.

Welke rol zal er dan weggelegd zijn voor het CDA?

Het CDA heeft het beste gedachtegoed en een heel waardevol mensbeeld dat voor ogen heeft dat mensen niet alleen maar individuen zijn of losgezongen kosmopolieten die de hele wereld overvliegen, maar sociale en verantwoordelijke wezen die en betrokkenheid ervaren bij hun eigen leefomgeving. Maar in een globaliserende wereld is het moeilijk om geworteld te zijn. De toekomst van de Europese Unie en hoe we dat moeten vormgeven is daarom heel moeilijk. Ik pleit dan niet voor meer Europa, ik zou zeggen misschien moeten we juist een stapje minder doen en meer macht teruggeven aan burgers. ❖

CDJA cement

Op het moment dat ik dit stukje tik ben ik ongeveer drie weken jullie Dagelijks Bestuurslid Ledenwerving & Ledenbinding. De tijd is voorbij gevlogen door een volle agenda, met deadlines, brainstorm, kennismaking, activiteiten, plannen maken en uitvoeren. Intensief en vooral ook leuk!

Door: Lianne Spanbroek

De maandag na het CDJA congres was mijn allereerste DB dag op het partijbureau. Naast een grand tour en kennismaking met CDA collega's gingen we direct serieus aan de slag met een vergadering waar het o.a. ging over de portefeuilleverdeling en verkiezing van de vicevoorzitter. Gefeliciteerd Ard! Verder was er genoeg te doen wat direct geregeld moest worden. Die zaterdag was er een CDA-duurzaamheidsdag waarbij door CDJA'ers en onze Arubaanse collega's (AVP) gewerkt is aan een visiestuk over duurzaamheid in het koninkrijk. Helaas kon ik daar niet bij zijn want tegelijkertijd was het DB weekend in Nunspeet. Wellicht heb je er mooie verhalen over gehoord? Naast de gezelligheid is het vooral ook vol aan de bak! Eerder die week was de deadline voor persoonlijke doelstellingen, deze werden o.a. nu besproken en vormen een beeld waar we komend half jaar als bestuur mee aan de slag gaan. In een korte tijd is er veel gebeurd; het CDJA congres (en de resoluties die hier zijn aangenomen), het CDA congres (waarbij de geborgde zetel van het CDJA in CDA besturen op het spel stond en diverse CDJA resoluties zijn aangenomen), het PJO parlement en onze mediamomenten waaronder de Leenstelsel actie.

Zoals op het congres aangegeven vind ik het belangrijk om goed geïnformeerd te zijn en op basis hiervan praktische en vooral realistische plannen te maken. Deze eerste weken ontvang ik steeds meer info, stel ik heel wat vragen en ben ik in gesprek gegaan met CDJA-ers over hoe we zaken het beste kunnen aanpakken. De introductiedagen zijn erg belangrijk en aangezien het AB op 18 juni voor het laatst samenkwam moesten de plannen hiervoor klaarliggen. Drie weken na verkiezing, pittig. Voordeel is wel dat je snel intensief

samenwerkt met je nieuwe collega's van de Organisatie-, HRM-, Ledenwerving- & Ledenbindingcommissie. Samen hoop ik snel inzichtelijk te hebben hoe het komend jaar er in grote lijnen eruit gaat zien. De focus ligt op ledenwerving, we zetten in op het behalen van mooie resultaten door activiteiten en training. Interessante activiteiten zoals onze jaarlijkse studiereis, boeiende sprekers op de gezellige borrels, onze sociale kerstactie en de nieuwe ledenweekenden staan uiteraard weer op de planning. Een leuk nieuw project is de werkgroep "Politieke Betrokkenheid", onder leiding van Anne Zandberg, die komend half jaar aan de slag gaat met een visiestuk hierover. Na de zomervakantie gaat de werkgroep aan de slag; uiteraard kun je je hiervoor nog aanmelden.

Op zaterdag 18 juni sloten we het politieke seizoen af met de traditionele barbecue. Erg leuk dat deze kan plaatsvinden in het studentencafé van "mijn" Zwolle! Als DB-ers zijn wij overal in het land aanwezig bij activiteiten, het is mijn taak om de gemeenschappelijke agenda te beheren. Rond deze periode staan er wederom diverse ALV's en barbecues op de planning. Gezellig! Komende weken gaan de commissies en ik aan de slag met de introductiedagen en ideeën voor ledenwerving en ledenbinding.

Heb jij een tip? Een origineel plan?

Wil jij de lokale CDJA-afdelingen meehelpen met de introductie en het land doorreizen in ons CDJA team? Stuur dan een mailtje naar Lspanbroek@cdja.nl of neem via social media contact op. Ik heb er zin in, jullie ook? ❖